РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 27-го липня 1918. Ч. 89. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 27, 1918. No. 89.

ОРУЖНА ІНТЕРВЕНЦІЯ АЛІЯНТІВ НА СИБІРИ ПОРІШЕНА.

В ПРОТЯГУ МІСЯЦЯ ЛИПНЯ ПРИБУЛО ДО ФРАНЦІЇ 300.000 АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСКА.

Спір між Україною і Москвою. - Україна зірвала всякі зносини з кримською республикою.

Зелїзниці і телеґрафи на Україні перейшли під заряд німецьких військ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УСПІХИ АМЕРИКАНЦІВ НАД МАРНОЮ.

Американські війска перейшли Марну і здобули Жольґон.

Вашінґтон, 24. липня. — Вчерашний урядовий звіт ґен. Першінґа звучить:

Секція А. — **На полуднє від ріки Урк наші війска дальше наступають на утікаючого неприятеля. Наші війска переправили ся через Марну і здобули місцевість Жольґон і ліс на захід від неї.**

Секція Б. — В Льотаринґії наші війска відперли напад, який неприятель перевів в ночи з 22. на 23. липня.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПОСТУПИЛИ ОДНУ ДО ДВОХ МИЛЬ НАПЕРЕД.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Ґен. Першінґ доносить про дальші успіхи американських війск між рікою Урк і Марною. На північний захід від Жольґон американські війска посунули ся одну до двох миль наперед.

Урядовий звіт ґен. Першінґа звучить:

Секція А. — **Між рікою Урк і Марною наші війска брали участь у місцевих боях, які скінчили ся дальшим відворотом неприятеля. На північний захід від Жольґон наші війска посунули ся в глиб неприятельських окопів о одну до двох миль.**

Секція Б. — На сім фронті не зайшла жадна зміна.

ОКОЛО 300.000 АМЕРИКАНЦІВ ПРИБУЛО ДО ФРАНЦІЇ В ЛИПНИ.

ЛОНДОН, 25. липня. Число американських війск, перевезених в протягу сього місяця до Франції, перейде всі попередні. **Вже під теперішну пору оцінюють се число на 300.000.**

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6. 1917).

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯДОВИЙ ЗВІТ.

ПАРИЖ, 25. липня. — Французький урядовий звіт звучить:

„Битва над рікою Урк була ведена з подібним успіхом, як в попередних днях.

„На північ від ріки наші війска заняли місцевість Ульші-ля-Віль.

„На полуднє від ріки французько-американські війска посунули ся в деяких місцях о три кільометри наперед помимо сильного опору неприятеля, а передівсім в околиці Дорман.

„На полудневий схід від Арментіє наші війска здобули горбок ч. 141 і перейшли через потік Нантейль.

„Дальше на полуднє здобули ми село Коансі і заняли більшу часть ліса Турней. В околиці ліса Ріс і на північ від Дерман наступ відбуваєть ся серед добрих услівій.

„На полудневий захід від Реймс неприятель переводить сильні напади на лінії Вріні—Ст. Ефрез і йому вдало ся заняти горбок ч. 240. Але наші війска перевели противнаступ, відзискуючи горбок і беручи 100 Німців в полон".

НІМЕЦЬКИЙ УРЯДОВИЙ ЗВІТ.

БЕРЛІН, 25. липня. — Німецький урядовий звіт звучить:

„На боевім фронті між Бікой і Ебітерн неприятель під охороною сильного гарматного огню перевів наступ при помочи піхоти, але його ударемнено. Подібні наступи ударемнено на захід від Альберт і Мейлї.

„На боевім фронті між Соасон і Ремс воєнні операції вчера притихли. Лише декуди прийшло до слабих місцевих боїв між піхотою.

„На полуднє від ріки Урк неприятель перевів сильний наступ на наші становища, але його відбито при помочи противнаступу.

„В горах Воґезах війска баварської краєвої оборони перевели успішний напад, повертаючи з полоненими".

НОВІ МИРОВІ ПРЕДЛОЖЕНЯ НІМЕЧЧИНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АМСТЕРДАМ, 24. липня. — **Німеччина зробила нове неформальне мирове предложене за посередництвом Еспанії,** як се доносить німецька соціялістична часопись „Форвертс".

„Форвертс", який заявляє, що сї вісти походять з достовірного жерела, вичисляє отсї головні мирові услівя Німеччини:

1. Мир без заборів і відшкодовань на заході.

2. Російський і румунський мирові договори мають позістати важними.

3. Будучність Бельгії, як також инших малих народів, включаючи народи Балкану, має бути порішена на мировій конференції.

4. Німеччина має одержати назад свої кольонії.

5. Має бути признана „свобода на мори".

6. Ґібральтар і суезкий канал мають бути розоружені і Німеччина має одержати право в тих місцях утворити стації для набираня вугля.

Сенатори заявляють ся проти мира з Німеччиною.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — На півтижневій сесії в сенатї переведено нинї дискусію над можливостями мирового наступу. **Всї сенатори заявили, що рішуча побіда над Німеччиною є конечна, заки можна би взяти під розваґу мирові переговори.**

Сенатор Левіс (демократ) перестерігав Американців перед „новими мировими предложенями і фальшивою пропаґандою" зі сторони Німеччини. Він заявив, що небавом надійде ще друге мирове предложене Німеччини дорогою через Італію.

„Ми вже маємо інформації, — заявив сенатор Левіс — що нове предложенє мирове надійде з відповідних жерел через Італію. Німеччина заявить, що вона є готова уступити з Бельгії, Румунії і Сербії в заміну за свободу на мори і за право самовизначеня, коли вона одержить вільну руку щодо прочих занятих територій, що вона толкує конечностию оборони проти Росії.

„Головною цїлию Німеччини є задержати здобутки на сході, а зробити уступки щодо жадань, за які бороли ся Злучені Держави, Англїя і Франція, та поширити гадку, що дальше убиванє людий є безужиточне".

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Проф. Гусарек новим премієром Австрії.

ЛОНДОН, 24. липня. — Нинїшна телеґрама з Берліна доносить до Амстердаму, **що бувший міністер просьвіти, проф. Гусарек, зістав іменований новим премієром австрійського кабінету** на місце д-ра Зайдлера, який недавно вніс був резиґнацію.

Заки барон Гусарек приймив уряд президента кабінету, пояснив він в палатї послів, що він має намір утворити зразу кабінет в характері неполітичнім, зложеним з урядників, а доперва пізнійше заступити їх представниками парляменту.

Дискусія над невдачию на італїйськім фронті.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — Дипльоматична телеґрама з Берна доносить, що засїданє буджетової комісії зістало відложене з причини резиґнації кабінету д-ра Зайдлера.

Телеґрама, оперта на інформаціях з Відня, звучить:

„Австрійська палата послів відкинула 215 голосами проти 162 внесенє Чехів в справі обжалуваня премієра, д-ра Зайдлера, і міністра внутрішних справ, Тоґенбурґа, за переведенє подїлу Чехії на округи.

„Палата розпочала дискусію над внесенем, предложеним президентами всїх партій, які зажадали від правительства точного вияснення подій на полудневo-західнім фронті. Дискусія над сею справою була ведена тайно".

Партії поневолених народів не держали ся разом, бо Українці, деякі полудневі Славяни, Італїйці і Поляки консерватисти голосували проти чеського внесення.

Українців деперва в остатних часах позискано, до помочи, а іменно від часу тайної угоди в справі подїлу Ґаличини в користь Української Республики. Однак з огляду на те, що ся умова буде правдоподібно уневажнена з упадком д-ра Зайдлера, Українці в Австрії змінять своє становище, а тодї позиція наслїдника д-ра Зайдлера буде ще й з того згляду значно утруднена.

Німецька преса вважає положенє незвичайно поважним. „Германія", яка пише під диктатом міністерства загр. справ, заявляє що уступленє д-ра Зайдлера є кінцем одного епізоду австрійської історії, який не приніс жадних овочів, але причинив ся лише до помноженя числа трудностий.

Барон Гандель премієром на місце Гусарека.

ПАРИЖ, 25. липня. — **Баронови Максови Гусарекови не вдало ся утворити нового австрійського кабінету і тому цїсар Карло поручив переведенє сеї задачі бувшому міністрови внутрішних справ, баронови Ґандлеви,** як се доносить нинїшна телеґрама з Цюріху.

Воєнний довг Австрії виносить около 12 міліярдів долярів.

АМСТЕРДАМ, 24. липня. — Австрійський міністер фінансів, предкладаючи новий буджет в парляментї, заявив, що загальна сума розходів в роцї виносить $5,066.875.000, з чого $523,830.000 ужито на покритє відсотків, як се доносить телеґрама з Відня.

Воєнний довг Австрії виносить доси около 12.000,000.000. долярів.

—o—

Папському послови заборонено звидїти Польщу.

АМСТЕРДАМ, 25. липня. — Папський посол Ратті, який мав розслїдити відносини в Польщі, не одержав дозволу звидїти Польщу, як се доносить телеґрама з Москви.

В тїй справі внесено протест на руки німецького ґовернора у Варшаві.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Др. Гельферіх німецьким послом у Москві.

ЛОНДОН, 24. липня. — **Др. Карло Гельферіх, бувший заступник державного канцлера, зістав іменований німецьким послом у Москві,** як се доносить телеґрама бюра Райтера з Амстердаму.

Телеґрама додає, що разом з новим послом відїдуть до Москви два батальони німецького війска, яке має сторожити будинок німецького посольства.

200 соціялістів-революціонерів покарано смертию.

АМСТЕРДАМ, 24. липня. — **По день 19. липня большевики розстріляли поверх 200 лївих соціялістів-революціонерів за співучасть в замордованю німецького посла, ґр. Мірбаха, і в протиреволюції,** як се заявив був большевицький міністер загр. справ, Чічерін, заступникови німецького посла у Москві.

Між розстріляними, як се додає телеґрама з Берліна, находить ся Александрович, заступник президента комітету, який стояв на чолї заговору в цїли замордованя німецького посла. 100 осіб находить ся ще у вязниці.

Загальна мобілїзація розпочала ся.

АМСТЕРДАМ, 24. липня. — **Загальна мобілїзація російської армії розпочала ся дня 17. липня,** як се доносять вісти, одержані з Москви.

Самара кватира протиреволюційного руху.

КОПЕНГАҐЕН, 24. липня. — Ґенерал Алексїв і бувший президент російської думи, Родзянко, прибули до головної кватири протиреволюційного руху в Самарі враз зі значним числом політичних прихильників, як се доносять вісти з російського жерела.

Большевицький міністер війни мав видати червонам сторожам приказ щоби прогнали протиреволюційних провідників.

Нове революційне правительство в Оренбурзї.

ЛОНДОН, 24. липня. — **В Оренбурзї утворено нове революційне правительство,** як се подають вісти з Амстердаму.

Большевицькі війска, які мали у своїм посїданю місто Оренбурґ, прогнано.

В містах Унґлїч, Ярослав і Рибінск панують заворушеня з причини голоду.

Большевики доносять про побіду над протиреволюційними бандами.

ЛОНДОН, 24. липня. — Російська бездротна телеґрама доносить:

(Продовжене на сторонї 5-тій).

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЗЕЛЇЗНИЧИЙ СТРАЙК НА УКРАЇНІ ПРИБИРАЄ ЩОРАЗ БІЛЬШІ РОЗМІРИ.

Німці обіймили у свій заряд зелїзниці і телеґрафи.

ЛОНДОН, 24. липня. — **Російська бездротна телеґрама доносить, Що ЗЕЛЇНИЧИЙ СТРАЙК НА УКРАЇНІ ПРИБИРАЄ ЩОРАЗ БІЛЬШІ РОЗМІРИ ТА ЩО НІМЦІ ВЗЯЛИ У СВОЄ ПОСІДАНЄ ЗЕЛЇЗНИЦІ І ТЕЛЄҐРАФИ, ВИДАЮЧИ РІВНОЧАСНО СТРОГІ ЗАРЯДЖЕНЯ В ЦЇЛИ ЗДАВЛЕНЯ СТРАЙКУ.**

Телеґрама додає, що адміністраційний будинок полудневосхідної зелїзниці є окружений панцирними самоходами.

Міністер зелїзниць грозив, що страйкарів видалить зі служби і віддасть заряд зелїзниць німецькій головній військовій команді, коли не залишать страйку. Однак ся грозьба позістала без успіху.

Страйковий комітет видав відозву, написану в большевицькім дусї, взиваючи страйкуючих, щоби не уступили. На великих зборах робітників подільської зелїзниці ухвалено резолюцію, в якій домагають ся привернення власти савєтів і усуненя австро-німецьких війск.

СПІР МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ І МОСКОВСЬКИМИ ДЕЛЕҐАТАМИ.

Україна зірвала всякі зносини з кримською республикою.

АМСТЕРДАМ, 25. липня. — **Телеґрама з Києва до „Райніше Вестфеліше Цайтунґ" в Ессен доносить:**

„На послїднім засїданю мирової конференції прийшло між Москалями і Українцями до отвертого спору. Також прийшло до спору між Українцями і делеґатами донської републики з причини териториіяльних домагань, але в тїй справі переговори будуть ведені дальше.

„Україна зірвала всї зносини з кримською републикою".

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЛЯН В СПРАВІ ІНТЕРВЕНЦІЇ ВЖЕ ГОТОВИЙ.

Буде проголошений, скоро Японія дасть свою остаточну відповідь.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — **Президент Вілсон скінчив вже свою проклямацію, в якій проголосить плян Злучених Держав в справі співучасти в оружній інтервенції в Росії.**

Проклямація президента буде подана до відома загалу, скоро лише Японія дасть свою відповідь на предложенє Злучених Держав.

Департамент загр. справ одержав з Токіо і Пекіну вістку, що Японія вже вислала свою відповідь до Вашінґтону, але доси нема в тїй справі урядового потвердженя.

ОРУЖНА ІНТЕРВЕНЦІЯ НА СИБІРИ ПОРІШЕНА.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — **Департамент загр. справ одержав нинї відповідь від японського правительства на предложенє президента Вілсона в справі оружної і економічної інтервенції на Сибіри.**

Відповідь Японії є прихильна. Вона є вислідом тримісячних переговорів між державами аліянтів, Злученими Державами і Японією.

Японія годить ся з прочими державами, що інтервенція не має на цїли вмішувати ся у внутрішні справи Росії. Японія згодила ся доставити більшу часть війска до армії, яка має війти на Сибір. Всї війска мають опорожнити Сибір, скоро лише сповнять свою задачу.

Злучені Держави вишлють дивізію своїх війск, яка находить ся під теперішну пору на филипиньских островах.

Довга нарада в справі інтервенції.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Президент Вілсон відбув нинї в департаментї загр. справ довгу конференцію зі заступником секретаря, Полком.

Догадують ся, що предметом дискусії була відповідь японського правительства на американське предложенє в справі удїленя Росії оружної помочи через Сибір, хоч урядники сумнівають ся, чи відповідь вже з Японії наспіла.

На конференцію прибув опісла секретар війни, Бейкер, а пізнійше також англійський посол, лорд Редінґ.

Вісти доносять, що аліянти вже дали значну поміч військам чесько-словацьким. До Владивостока прибуло іменно значне число французьких офіцирів, які обіймили команду над чесько-словацькими бриґадами. Французьке правительство удїлило їм через своїх офіцирів також значну поміч фінансову.

Чесько-словацькі війска зістали зоружені та одержали гармати і амуніцію з великих складів у Владивостоцї.

—o—

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодинокe число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучати моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ДОБРИЙ ПРИМІР.

Пітсбурський американський дневник „Пост" у виданю з 14-го с. м. помістив фотоґрафію **українського комітету в МекКіз Ракс, Па.,** який займаєть ся продажию державних воєнних щадничих значків (War Saving Stamps) серед української громади в сім місті. На фотоґрафії є вісьмох членів сього комітету, а саме: о. Олександер Пик, українсько-католицький парох; п. Дмитро Порада, предсідатель запомогового товариства Народна Поміч, з осідком в сім місті; п. Петро Кузьмиха, секретар Народної Помочи; Михайло Олійник, скарбник українсько-католицької церкви; п. Антін Каня; п. Олександер Дроздяк, учитель; Семен Костецький і п. Максим Хаврюк, редактор „Народного Слова", орґану Народної Помочі.

До сеї офтоґрафії редакція ґазети „Пост" додала таку дописку:

„Українці в МекКіз Ракс проявляють свою льояльність для Вуйка Сема своїми змаганями помогти усякій воєнній акції, яка ведеть ся в місті. Їх праця показала особливо добрі успіхи в недавній кампанії задля продажі воєнних щадничих значків, в якій українські мешканці сього міста зібрали $10.000 на закуплене значків. Українська церковна громада в МекКіз Ракс заявилась, через ґазету „Народне Слово", купити знаків за $1.000. На фотоґрафії видно, як о. Олександер Пик передає церковному скарбникови чек на 1.000 долярів, се є заявленої суми на купно воєнних щадничих значків. В прочих акціях українська громада в МекКіз Ракс показала таксамо енерґію і запал і показала, що числом невелика громада осягнула несподівано гарні успіхи".

Певна річ, що Українці по всіх містах купують американські воєнні щадничі марки (се державна позичка на 5 літ, від якої позичаючий дістає процент, а як є в потребі, то може значки продати без страти), але вони се роблять звичайно без пляну, без усякої орґанізації.

Українці в МекКіз Ракс, Па., може перші показали, що сю справу, як і кожду иншу, треба вести після зорґанізованого пляну.

Користь з того є ся, що Українці знають, де звернутись з тою справою; у своїм комітеті дістануть добрі інформації, а перед Американцями покажуть, що вони не лише словом підпирають сю републику підчас теперішної війни, — але й ділом.

Коли би така акція розвелась як найширше, то Українці мали би ще одну нагоду і змогу дати ся близше пізнати американському народови.

Вкінци ще одна користь з того буде: Американські Українці пізнають, що успіх можна осягнути тільки через орґанізацію, тільки через злуку сил в громаду, а потім зуміють цінити усяку хосенну орґанізаційну працю. Тому ще раз кажемо: Нехай акція української громади в МекКіз Ракс послужить добрим прикладом для усіх наших громад в цілих Злучених Державах.

ЦАРСЬКА СМЕРТЬ.

Як би один чоловік був убив Миколу Романова тоді, як він ще був царем, то цілий сьвіт був би приняв сю вістку з вдоволенєм (розумієть ся, крім реакціонерів, котрі хотять царської неволі для народу); народи Росії були би відітхнули лекше; того, що доконав замаху, назвали би героєм і старали ся би, щоби потім в Росії настала зміна на ліпше.

Але вістку про теперішне убитє Миколи Романова сьвіт приняв инакше. Европейська преса й американська почасти приняла її навіть з жалем і з докорами большевикам за убитє.

Причина зміни в настрою з приводу страченя Миколи Романова полягає власне в тім, що він вже не був царем, а звичайним чоловіком та ще й до того вязнем. Жалують його яко нещасливого чоловіка і батька родини.

Однак в таких випадках жаль не має місця. Се чоловік, який 23 роки держав півтора ста міліонів людий у ярмі; який своє пановане знаменував шибеницями — як і його попередники; який слав шлях того нещасного пановaня черепами і кістьми найліпших синів і дочок народів бувшої Росії; який катованєм і кайданами голосив славу тому злочинному пановаию.

Міг би хто сказати, що то система винна, а не він. Однак він був видимим знаком тої системи. В його імени доконували ся найстрашнійші злочини на цілих поневолених народах. Коли ж того Миколу Романова, що був поставлений царською ватагою яко знак тюрми народів, стрінула тепер немилосерна кара, то се тільки пімста минулої кривди народів, а ще так добре памятної.

Чи ся пімста стрінула останного царя на престолі чи як уже був утік з престола, се не робить ріжниці. Пімста стежила за ним і досягнула його. Досягнула його в 16 місяців по тім, як утік з престола.

Яке було царське пановане, така була його доля і така смерть.

Зрік ся престола в зелізничім поїзді. Їхав до столиці; завернули його яко вязня до Царського Села. Хотів їхати на Крим, вже тільки ходити коло города і саду, та заслано його на Сибір, до Тобольска. Відтам, казали, хотів смикнути, тож забрали його до недалекого Єкатерінбурґа (в европейській Московщині, над самою сибірською границею, в уральських горах).

Там, казали, робив Микола Романов змову, а ще гірше, що чеські жовніри хотіли його визволити, тож савет уральського округа постановив його позбутись; засудив його на смерть і дня 16-го с. м. його розстріляно.

Отже стрінула його смерть не так сумна як непочесна для такого чоловіка, що 23 роки був катом у найбільшій державі сьвіта.

Ті, що розбиралиб справу теоретично, могли би сказати так:

Бувший цар був вязнем не лише уральського округа, але цілої Росії, а з огляду, що її вже нема, — бодай цілої Московщини, тож чому не держали його в Москві; чому, як хотів утікати, не вивезено його в Москву; чому не суджено його в Москві; чому не сповнено того, що Ленін заповідав, а саме, що буде над ним розправа в столиці Московщини, яка буде використана яко аґітація проти пануючих цілого сьвіта? Що се за держава, як один округ може її заступати? Що то за большевицька сила, як від бувшого царя, а недавного вязня, грозила їй небезпека? Де та могучість соціялістичної републики Леніна? Всі такі питаня мають рацію і будучність може дасть на них відповідь. Може дізнаємось, що большевики дійсно боялись того нещасного вязня; а може довідаємось, що „народні комісарі" зобовязались в Берестю Литовськім не робити жадних „аґітацій проти пануючих цілого сьвіта" розправою в Москві, бо се могло би вразити чверть сотки пануючих в Німеччині під проводом кайзера, а натомісць зґладити бувшого царя тихо, без гуку і крику, в малім провінціональнім місті.

Однак мимо того, що такі питаня і закиди большевицькому правительству можуть мати рацію, треба з другої сторони признати рацію і судови народному, хоч він був тільки провінціональний, лише з уральського округа.

А та рація полягає в тім, що се є неправдою, аби великим злочинцям належала ся почесна смерть — по засуді перед великим державним судом та перед лицем цілого сьвіта.

Ні, найбільшому катови і злочинцеви — належить ся власне як найбільше непочесна смерть. Нехай знають царі, грабителі народних прав і свобід, яка для них писана смерть народним судом. Так, бувшого царя-самодержця засудила на смерть маленька громадка робітників, зібрана на „саветі" і дала його розстріляти. Без сьвітового розголосу, без великої драми і без голосної траґедії.

Та маленька громадка робітників виконала пімсту міліонів і показала сьвітови, як мало значить ціле царство в руках вільного народу. Кількадесять робітників покінчило справу з „видимим знаком" великого царства.

Міг цар казати тим робітникам, що йому належить ся суд державний, перед цілим народом; але ті робітники могли йому відповісти, що він власне заслужив собі на таку смерть, якої діждав ся.

Кривда народна усе діждеть ся своєї належної заплати. Суд народний її не минає безкарно.

УКРАЇНСЬКА ЗАГРАНИЧНА ПОЛІТИКА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В нюйорській польській ґазеті „Телеґрам Цодзєнни" (з 19. липня) читаємо статю, надіслану одним польським пресовим бюром заграничним. „Автор статі, — каже ся ґазета — який находить ся близше рідного краю і який стрічаєть ся також з українськими політиками, кидає в справі польсько-українських відносин нову думку."

Обговоривши становище Українців супроти Поляків в передвоєнних і в передреволюційних часах, автор статі в „Телеґрамі Цодзєннім" пише: Протягом формованя української держави українська заграничня політика переходить скоро і дуже характеристичні переміни. Супроти аліянтів оказуєть ся стремлінє позискати назад страчене довірє. Супроти Польщі проявляють ся угодові тенденції. Про се сьвідчить українське становище в холмській справі, згода на плебісцит, а також підчеркувана потреба добрих сусідських відносин. Конкретна програма в становищи супроти Польщі представляєть ся в тім, що Українці дуже скоро переконали ся про небезпеку німецького сусідства. Клявзуля берестейкого мира, включаюча можливість німецького сусідства з Україною через анексію Литви, видаєть ся їм річию незвичайно грізною. Через се вони відкидають всякі комбінації Ґабрис-Тишкевича, який пропонує федерацію України з Литвою, бо в тім случаю українська держава мусіла би сусідувати з Німеччиною.

Українці — каже автор статі — може згодили би ся на федерацію Польщі з Білорусию і Литвою. Але на сю розвязку справи вони згодили би ся знова під услівєм, що між Поляками і Українцями мало би прийти до цілковитого порозуміня у спірних справах.

Щодо Австро-Угорщини то на основі українських інформацій можна довідати ся про дуже близкі зносини України з Австрією і про деякі вже заключені навіть австрійсько-українські угоди. Інформації однак є так дискретні і тайні, що годі довідати ся, на чім основують ся ті умови. Без сумніву, що їх усталено перед берестейським договором, який пхнув Австрію замісць Полякам піти на уступки Українцям. Після тих уступок в користь Українців, східна Галичина і значна часть Буковини мають припасти Україні. При відступленю Галичини має бути заключена угода з Поляками, що Україна ґарантує їм права національних меньшостий. Часті поїздки Василька до Киева вказують на посередництво між українським і австрійським правительством, як також на порушену і дискутовану справу Буковини.

В українських кругах нема надії на австрійсько-польську розвязку польської справи. Натомісць серед них виринув плян, аби Австрію забезпечити від німецької геґемонії, утворюючи щось в роді бльока сусідних держав, до якого війшли би крім України ще й Польща і Румунія, а може й Болгарія.

* * *

Отсе після польського автора мав би бути в короткім зачеркненю плян української заграничної політики. О скільки сі вісти можуть бути вірні, переконаємо ся може в найблизшім часі, коли надійдуть европейські газети. В кождім разі статя є дуже цікава тим, що не подає в сумнів поділу Галичини.

РОЗЛОМ В УКРАЇНСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

В ч. 87. „Свободи" ми коротко донесли, що в Українській Федерації Соціялістичної Партії наступив розлом: — перший відділ сеї орґанізації, якому треба завдячити повстане і зріст української соціялістичної партії, виступив із неї.

Сього можна було сподівати ся, слідячи за ходом подій в тій партії від часу, як московсько-жидівські большевики почали формальну війну з Українською Центральною Радою, а властиво з Україною.

Ідучи за голосом московських большевиків, які кричали, що Українська Центральна Рада є буржуазна, деякі провідники українських соціялістів у Злучених Державах почали і собі співати на тусаму нуту. В органі У. Ф. С. П. почали появляти ся статі і дописи на тему буржуазности Центральної Ради; за статями і дописями посипали ся огидні напади на адресу демократичного представництва української републики. Таке становище органу української соціялістичної партії супроти українського правительства викликало негодоване в широких кругах української суспільности, як між не-членами, так і між членами соціялістичної партії.

Посипали ся протести, які однак на ніщо не здали ся. Бувший редактор „Робітника", Евген Крук, змінив фронт аж тоді, коли з Киева наспіли перші числа „Робітничої Ґазети", в яких обговорювано українсько-большевицьку війну. Але се було вже запізно. Обманчивими високопарними кличами московських большевиків переняла ся більшість членів української соціялістичної партії, і коли прийшло до остаточного рішеня про напрям „Робітника", обдурена більшість побідила, і ґазета остала ся таки в руках большевиків. Що більше, давного редактора прогнано, а контролю над ґазетою дано в руки людям, які, редаґуючи її, заспокоювали свої особисті амбіції.

Політика часописи пійшла отже дальше тимсамим шляхом, що й за часів большевицької різні на Україні, яку „Робітник" славив боротьбою за робітничу емансипацію. „Робітник" іґнорував кожду прояву українського житя, а реферував московсько-большевицькі інтереси і старав ся представити українському робітникови в Америці, як то було би добре, коли би московські большевики мали власть на Україні...

Само собою розумієть ся, що згодом большевицька політика української газети почала тратити повагу в рядах тих, в яких газета до якогось часу тішилась нею. Коли Німеччина у змові з польськими, московськими і українськими дідичами повалила Центральну Раду, більшість попередних ворогів Ради змінила нагло свій погляд, кажучи, що справді несовісно було з їх сторони плекати і ширити ненависть до Центральної Ради (хоч се Раді ніщо не пошкодило...), бо Рада не була буржуазною.

Сей зворот в головах колишних прихильників большевиків дав початок до фракційної боротьби у нутрі української соціялістичної партії, наслідки котрої бачимо тепер. Давні прихильники Ради між українськими соціялістами почали здобувати чимраз більший ґрунт під ногами.

Щоби зрозуміти, чому 1-ший відділ У. Ф. С. П. виступив з неї, перекажемо тут коротко подані тим відділом причини: — Перший відділ У. Ф. С. П. виступив з партії тому, що У. Ф. С. П. перестала бути українською, а пійшла на услуги московським саветам; орган У. Ф. С. П. перестав бути органом української орґанізації, а став півурядовим орґаном московських саветів, котрих погляди на українську справу зовсім не змінили ся від царських. Опрокидуване національних аспірацій було точкою незгоди і невдоволеня між членами У. Ф. С. П. Щоби не бути рабом, не бути прихвостнем другої нації, але самостійно взнести ся до уровеня других націй; щоби цілу енергію посьвятити виключно українському робітництву на іміґрації і приготовити його як слід до праці на поли міжнародного соціялізму, по повороті в рідні сторони, — члени 1-го відділу на зборах 30-го червня 1918 року майже одноодушно виступили з У. Ф. С. П

Наведені висше причини говорять вже самі за себе і розводитись над ними зовсім злишно. У членів 1-го відділу пробудилось, видко, почуте для народної справи. Сей факт є протестом проти всякої роботи провідників У. Ф. С. Партії.

Виступивший відділ вибрав свій тимчасовий орґанізаційний комітет, до якого війшли: Т. Починок, В. Боровський, Я. Тимочко, Т. Лата і М. Федоришин. Сей комітет має орґанізувати відділи для нової соціялістичної партії.

Нотуємо сей факт яко одну з характеристичних прояв українського житє на іміґрації.

СЛАВЯНСЬКИЙ СОЮЗ?

Змаганя Славян до стислійшого порозуміня політичного і створеня так званого Славянського Союза не є ніщо новою. Про створене Славянського Союза вже була бесіда тому кільканайцять років назад, в Галичині, і Українці були перші між тими, котрі бажали щирим серцем такої злуки. А що в той час неможливий був такий Славянський Союз, то лише тому, що з одного боку Поляки бажали сильнійше запанувати над славянськими націями, а з другого боку, що Росія, в якій проживало найбільше число Славян, дальше хотіла тримати тих Славян у царськім ярмі.

Значить, славянський рух в тім часі звернув ся був проти Німців з одної сторони, а з другої сторони пануючі славянські нації домагали ся від слабших славянських націй, ними гнетених, щоби ті, в інтересі славянства, дали себе зїсти. Через таку політику Українці, помимо того, що вони були першими піонірами такого руху, не могли мати з тим ділом нічого спільного. Се стало ся лише тому, що Українці не могли дати себе зїсти Польщі і Росії в користь славянства.

В національній політиці кождого народу все маєть ся на увазі передівсім національні інтереси, а також і те, з ким для здійсненя тих же інтересів єднати ся, а проти кого виступати. Тому то Українці, пізнавши амбіції Поляків і царської Росії, не хотіли мати нічого спільного з будовою Славянського Союза на користь Польщі і Росії.

Нині проект на зорґанізоване такого Славянського Союза, чи так званої політичної ліги славянських народів, є богато сьвітлійшим; або скажім: є приступнійшим в будучности.

Росія вже перестала бути державою царського тероризму і нині є вже демократичною державою, або сказати: на дорозі демократизму. Правда, що теперішний большевицький режім дуже мало ріжнить ся від колишнього царського тероризму, та все таки можна надіяти ся, що той большевицький режім буде короткий і Росія за якийсь час стане демократичною державою.

Як довго потягне, заки Росія прийде до дійсної демократичної держави, годі вгадати. Під теперішну пору в Росії витворило ся богато фракцій і кожда з них буде бороти ся через роки о політичне верховодство. Однак одно є певне, а іменно, що Росія останеть ся републикою. Те, що Росія під теперішну пору є здеорґанізована, не мусить виглядати в наших очах на щось страшного, тому, що кожда революція має такісамі наслідки.

З другого боку, Поляки, котрих мрії до нині є: відбудоване сильної Польщі і прилученя меньших славянських територій (пр. східної української Галичини) до Польщі, і на дальше гнобити славянських братів, дуже завелись, і нині польські лідери бачать власними очима, що їх програма є неможлива до здійсненя. Дволична політика польських лідерів приносила їм сяку-таку користь в Австрії. На таку дволичну політику вони пустились і в Злучених Державах, з тою надією, що всяка пропаґанда проти меньших славянських народів принесе їм великі політичні здобутки; що вони вироблять собі таку велику симпатію в аліянтів, а тим більше у президента Вілсона, що слово „Славяни" перемінить ся на „Поляки". Та, на жаль, Поляки завели ся дуже глибоко і нині вони зпізнали, що всяка їх пропаґанда і доноси про „невинність" супроти славянських націй не змінила і не змінить ніколи здорових поглядів справедливости президента Вілсона. А найліпшою відповідию для них нехай будуть отсі слова президента Вілсона:

„Полагоджене всякого питаня, чи то в справі території, чи в справі державної зверхности, чи в справі економічного полагодження або політичних взаємин, має бути на тій основі, що нарід безпосередно заінтересований має свобідно приймати се полагоджене, а не на тій основі, що якась инша держава, або нарід, має в тім свій матеріяльний інтерес, або вигоду, і бажає иншого полагодженя задля свого власного зовнішного впливу або пановаиня".

А друга такасама відповідь для польських лідерів є в словах англійського премієра, Лойда Джорджа, в його промові в Лондоні дня 24. червня с. р., в якій він між иншим сказав:

„Що тільки будемо робити, ми мусимо робити справедливо, справедливо для всіх. Сьвіт (по теперішній війні) мусить бути сьвітом всіх. І того не буде, щоби сьвіт належав лише до якоїсь одної кляси. По війні ми всі мусимо жити в нім, і мусить бути одна вигода для всіх".

Отже бачимо, що повисші слова президента Вілсона і англійського премієра Джорджа закопали на віки мрії польських лідерів щодо загарбаня української східної Галичини і пановaня над слабшими славянськими націями.

Тепер наступає питане: Чомуж ми, всі Славяни, не мали би подати собі руки і стати добрими братами і синами сонця правди?

Коли не помилимо ся, то на тім питаню опирають ся арґументи о. Н. Струтинського і всіх других прихильників Славянської Політичної Ліґи. Признати мусимо, що думка є добра і здорова. Однак будова такого Славянського Союза не тільки що завелика в теперішних часах, але й неможлива. А не можлива тому, бо ще велике число Славян цілком не розуміють справи і мабуть позістануть такими якийсь час; а з другого боку, помимо того, що польські лідери бачать, що їх мрії закопані і неможливі до здійсненя, вони не тратять надії. Аж тоді, коли російські фракції зроблять лад поміж собою і зрозуміють справу добре, а Поляки прийдуть до того переконаня, що їх дальше пановане над слабшими славянськими народами є річ неможлива, — щойно тоді можна буде почати будову Славянського Політичного Союза.

Чи будова такого Союза зачнеть ся за десять чи за двайцять років, кредит за ту здорову думку, і в Галичині і в Америці, буде належати до Українців.

А тимчасом ми старaймо ся найперше зробити лад в своїй хаті. Нехай щезнуть серед нас всякі партійні ненависти. Викиньмо собі з голови той наш глупий викрут, що той „клерикал", а той „соціяліст", або член якоїсь иншої партії, і тому спільна народна праця є неможлива. Партійна праця неможлива, але народна праця, корисна для всіх дітий України, все є можлива і мусить бути можлива!

Найперше всего ми, Українці, станьмо в своїх взаїмних відносинах „добрими братами і синами сонця правди"; нехай у нас українська справа буде перша справа, а се буде найліпшим приміром для других Славян і міцним фундаментом для будови Славянського Союза.

А. Пашук.

It's a Wise Man Who Buys War Savings Stamps.

(New York American, July 24, 1918.)

The sales of War Savings and Thrift Stamps have apparently increased steadily day by day throughout the country, although the period of the actual drive has passed. This is gratifying when viewed from the standpoint of the Government and of individuals as well.

During the last week these sales exceeded seven million dollars a day. Of course to some extent this was the result of personal solicitation, but while the number of solicitors has been largely decreased since the end of the drive, the sales have not merely not fallen off but have actually continued to go upward.

Partly this is indicative of the fact that citizens who signed pledges during the period of the drive took their promises seriously. They did not stop buying as soon as the solicitor who secured their first purchase was out of sight, but have gone on steadily lending to the Government and have stored up small sums and big for themselves. This indicates an entirely new development in individual thrift, and one which will be an advantage alike to those who practise it and to the Government for many years to come. The buyer of the Thrift Stamp is as surely an investor as the buyer of a Liberty Bond. The difference is only one of degree, and one is certain to develop into the other and later to become a regular purchaser of interest-bearing securities.

As to the immediate interest of the Government in the sale of these stamps, a very little multiplication shows how very great it is. At the present rate of $7,000,000 a day of stamps purchased, the flood of quarters and halves that are turned in for these stamps will bring into the national treasury a sum in excess of $2,000,000,000 a year. This is money not drawn out of the bank, and not as a rule even diverted from deposit in a bank. It is to a very great extent merely money which would otherwise have been spent upon casual pleasures, gratifications or luxuries. It represents the little economies and self-denials of the people. It has in the main been contributed without the sense of deprivation or sacrifice upon the part of the contributors.

As a device for raising money for the Government, the expedient of the War Savings Stamp was a most admirable one. It is to be hoped that the system will be continued as long as conditions may permit. It is an easy way of raising funds and an absolutely unparalleled method of disseminating ideas of thrift and investment among the people.

This is not, however, the end of the demands that will be made upon the American people to support with their money the soldiers who are defending this nation and democracy as a whole with their lives. What form the next demand may be couched in we do not know.

But The American takes no perilous chance when it predicts with all emphasis that the three Liberty Loans, the Red Cross drive and the War Savings campaign have demonstrated beyond a doubt that the people of this country stand ready to respond cheerfully and with alacrity to whatever appeal may be made for the support of this most righteous war.

Жонатий чоловік є тоді ідеальним, коли думає, що має жінку ідеальну.

Чоловік з грішми буде мати доти приятелів, доки нікому не позичає гроший.

ДОПИСИ.

З JERSEY CITY, N. J.

Сьвятковане Дня Независимости.

Сьвятковане Дня Независимости українською громадою в Джерзи Сіти складало ся з двох частий. Перша часть — се була парада чисто українська, а друга часть — парада разом з Американцями.

Коло 10-тої години перед полуднем Українці уставили ся до походу на улици коло своєї церкви в отсім порядку:

1. Великий американський прапор по середині, а два прапори українські по боках. 2. Відділ кінних козаків (15 добрих їздців в гарних козацьких строях — атаман з булавою в руці і в красній киреї). Попереду сього козацького відділу несено велику таблицю з написю в англійській мові: „Українські козаки бороли ся за демократію більше ніж 300 літ". За козаками ступав маршалок походу, п. К. Піддубчишин. 3. Члени Комітету Української Громади в Джерзи Сіти. 4. Братство „Провидіня". 5. Американський службовий стяг („сервіс флег"). Його несли дівчата в строю доглядачок Червоного Хреста. 6. Музична банда. 7. Тов. „Українська Січ". 8. Тов. „Р. М. Клюб Поступовий". 9. Шкільна дітвора. 10. Великий американський прапор. Його несли в поземій поставі українські дівчата і жінки. За тим прапором ступав відділ місцевого українського жіноцтва. 11. Український Хор (понад 40 осіб, прибраних в українські народні строї). 12. Братство св. Івана Хрестителя. 13. Бр. св. Стефана. 14. Великий, гарно удекорований автомобіль (трок) з малими українськими дітьми. На тім автомобілю було кількадесять дітий і отся напись: We give our best to America. 15. Братство св. Николая. 16. Бр. Тверезости. 17. Автомобіль для представників У. Н. Союза, автомобіль для членів Комітету Української Громади в Джерзи Сіти і кілька приватних автомобілів.

Між поодинокими групами несено таблиці (числом 10) з відповідними написями.

Розуміє ся, що всі товариства виступили до походу зі своїми американськими й українськими прапорами, у кождого члена була на грудях товариська відзнака, а в руках відповідний американський прапорець. (Без прапорця не вільно було брати участи в поході). У поході було понад 2.000 осіб.

О годині 10.30 цілий сей похід рушив з місця, обійшов кілька улиць в околици церкви, а відтак попри міський ратуш (сіти гол) удав ся до Вен Ворст парку. Тут на прибраній американськими стягами плятформі уставив ся Український Хор, члени Комітету Української Громади і кількох Американців.

Перший виступив з промовою один з міських урядників. Він говорив по англійськи. По відповіднім привитаню Українців бесідник провів присягу вірности американському прапорови, яку всі присутні, відкривши голови, повторили з повним одушевленем. Відтак він відчитав посланіє президента Вілсона з нагоди сьвяткованя Дня Независимости, додавши до нього кілька своїх пояснень.

Коротку промову по українськи виголосив ц. О. Стеткевич.

Третий з черги говорив один американський вояк. Він у своїй бесіді сказав коротко про заслуги американської армії, а відтак виняв зі своєї військової торби газову маску і пояснив подрібно її потребу на поли бою та спосіб уживаня. Показував також і описував сталевий шолом, якого вояки уживають на боевій лінії.

Український Хор під проводом п. М. Климка відспівав у тім часі „Стар Спенглед Бенер", „Ще не вмерла Україна", дві українські пісні народні і „Май контри".

Так відбула ся перша часть паради — українська.

О годині 12-тій в полудне весь похід (кромі шкільної дітвори, котра не могла відбувати довгого й форсовного маршу) удав ся головними улицями в горішну частину міста, звану Гудсон Сіти, де на Українців ожидали уставлені до походу Американці.

О годині 2-гій пополудни величезний похід вирушив з місця і обійшовши кілька головних улиць, зайшов о 4-тій годині до Рівер Вю парку, де на великій плятформі відбув ся ряд принагідних промов, співів, танців і т. п. В імени Українців виголосив гарну промову по англійськи п. Мих. Угорчак. Український Хор відспівав кілька наших народних пісень, а співав так чудово, що Американці не могли натішити ся і надякувати ся.

При кінци сеї сьвяточної програми голова американського комітету до відпразнованя 4. липня, директор Публичного Безпеченства Чарлз Ф. О'Браен, виголосив коротеньку промову, в котрій заявив, що Демократичні Клюби 11-тої і 12-тої виборчої дільниці постановили дати відповідний дарунок тій групі людий, котра в параді виступила з найбільшим числом осіб і зі всіх announced ся найкрасше. Безсторонний осуд комітетових признав сей дарунок групі українській. По сім поясненю голова американського комітету вручив представникови Українців, о. Ал. Улицькому, великий і гарний американський прапор. О. Улицький, приняв сей дар, подякував за него і прирік, що він і його парохіяни будуть вірні сьому прапорови та заховають його у себе на память. Ціле се сьвято закінчено відспіванем пісні „Май контри".

Місцеві американські газети, подаючи звіт із сьвята Независимости, згадали очевидно „теплим словом" і про Українців. Одна з тих газет навела майже в цілости промову п. Угорчака.

* * *

Признане Українцям одинокої нагороди в формі американського прапора є найлішним доказом, що наша джерзисітська громада вибила ся у сьвяткованю Дня Независимости на перше місце. Сього можна було догадувати ся і з поведеня публики, котра дуже щиро витала й оплескувала український похід, куди тільки він переходив. Американці заявляли однозгідно, що Гудсон Сіти ще ніколи не бачило такого красного походу як український. Найбільше оплесків збирали козаки (а вони дуже гарно виглядали на конях!), дівчата, що несли „сервіс флег", Український Хор і ті діти, що їхали на автомобілю. Діти подобали ся публиці найбільше тим, що майже без перестанку співали ріжні патріотичні пісні американські.

За примірну солідарність, за почуте народного обовязку та за щире одушевлене найбільшим американським сьвятом джерзисітській українській громаді належить ся відповідна подяка. На подяку заслугує також Комітет Української Громади в Джерзи Сіти, котрий не жалував часу і труду, аби се сьвято випало як найкрасше. Праця сього Комітету увінчала ся надсподівано гарними успіхами і се нехай буде для нього заплатою.

* * *

Та в нас, як і по кількох инших українських громадах в Америці, не обійшло ся без кацапської кирині. Підчас походу в долішний части міста (недалеко сіти гол) якийсь кацап сказав полісменови, що українські козаки не повинні мати місця в параді, бо вони — зрадники... Вони зрадили аліянтів (отже й Америку) через заключене мира з Німцями. Полісмен прискочив зараз до атамана, який їхав на чолі козацького відділу, і поставив йому кілька питань. Атаман (п. О. Логин) дав полісменови вдоволяючі відповіди і полісмен зі словом „го егед" відскочив назад на хідник. Иньший знова кацап домагав ся від якогось полісмена, аби він велів усунути з паради український прапор, бо то... прапор австрійський. Сей полісмен відповів кацапському опришкови: „Іди собі до чорта і не дури людий! Коли міські власти позволили виступати з сим прапором у параді, то він певно не є австрійським прапором. Міські власти знають, що роблять".

Кацапи мало не посаталіли зі злости. На своїм збіговищи, яке мали під голим небом вечером 4. липня в міськім парку коло „Свободи", вони роздавали людям огидні пашквілі на український нарід. А один з кацапських бесідників сказав прилюдно величезну брехню, що нібито поліція арештувала підчас українського походу українських козаків і о. Улицький мусів заплатити кару в квоті 400 долярів.

Кацапи брешуть і міри не знають...

С.

З PHILADELPHIA, PA.

Поклик до всіх Українців, походячих з повітів Ярослав, Ланцут і околиці.

Братя і Сестри! Як Вам відомо, в нашій околиці (на Норт Іст) засновано дня 20. липня б. р. товариство „Єдність". Се товариство взяло собі за ціль згуртувати всіх тут поселених Українців і спомагати всіх як морально так і матеріяльно. Воно буде також старати ся всіми силами дати просьвіту нашим малим діточкам і підтримувати їх в українськім дусі.

На разі в члени новозаложеного товариства вписало ся 36 щирих Українців — а де решта? Та нас тут всіх около 600 душ. Чи та решта належить до У. Н. Союза, або до иньших українських організацій? Та ні. Ми до сего діла дуже були байдужні. Пора вже нам встати з того твердого сну, в котрім ми до сего часу спали. Пора вже нам прозріти, що ми одиницями нічого не зробимо. Тож, Братя і Сестри, вступайте громадно до товариства „Єдність", всі як один, бо лиш в організації найдете всяку поміч.

Головна задача нашого товариства є подбати про школу для наших діточок, аби їх навчити, як шанувати своїх родичів, і навчити їх любови до всього, що українське. Наше товариство сповнить свою задачу і дасть школу своїм діточкам, наперекір нашому провідникови, котрий каже, що замісць школи ми дістанемо „фігу з маком". Наше товариство подбає о все, що лиш буде потрібне, і постарає ся, щоби наші діточки мали з сего як найбільше хісна.

Взиваю Вас, Братя і Сестри, прийдіть всі громадно на збори товариства „Єдність", котрі відбудуть ся дня 3. серпня с. р., о 8-мій годині вечером, в гали на розі улиць 4-тої і Поплир. Станьте членами тов-а „Єдність" і покажіть, що Ви хочете добра і просьвіти для своїх діточок. Отже пробудім ся, возьмім ся до спільної щирої праці, а тоді і в нас ліпше буде.

Стефан Гаїздь, організатор.

Засмучене лице є наче згасла лямпа.

Чоловік жне, що посіяв; жінка сіє те, що зжала.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, подає до відома всім своїм членам, що піврічний мітінг відбудеть ся в неділю, 28. липня, точно о годині 2-гій пополудни. На той мітінг кождий член мусить явити ся, бо буде звіт контрольної комісії з цілого півроку і будеть ся приймати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Обовязком кождого члена привести по одному новому членови як до братства так і до У. Н. Союза. Довгуючі члени мусять виповнити свої вкладки, бо в противнім разі зістануть суспендовані.

П. Янковський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Отсим подаєть ся до відома членицям сестрицтва св. Ольги, від. 318, що піврічний мітінг відбудеть ся 28. липня б. р., о 2-гій годині пополудни, в гали церковній. Всі члениці мусять явити ся. Будеть ся приймати нові члениці без вступного до сестрицтва, а до У. Н. Союза після статута. — М. Михалїцька, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєть ся до відома членам бр. св. Василія, від. 339, що мітінг відбудеть ся в неділю, 28. липня, у звичайній гали під числом 822 Норт Франклін стр. На сей мітінг запрошуєть ся всіх членів, аби явили ся як один, бо є дуже важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Хто би мав охоту вступити в члени нашого братства, сей нехай прийде на мітінг. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо инакше будуть суспендовані. — І. Сорока, предс.; В. Шмідин, кас.; О. Дьорка, секр.

ПЕРЕЛОМОВА ХВИЛЯ НА УКРАЇНІ.

(„Засів", 14. цвітня 1918).

На скільки радісна ситуація була обгорнула український нарід перед Різдвом; на скільки вона була величною в історії нашого житя — на стільки контрастом вона переломила ся тепер.

Ще недавно, яких 3 місяці тому, наша демократія, разом з пролетаром російським, напружувала всі свої сили, аби скинути те ярмо з обох боків, яке були наділи за попереднього сучасного пролетарського уряду Керенського, Львова і инших.

Тоді кождий з боків, почуваючи неможливість для здійсненя своїх народних бажань і потреб, ішов рука в руку до знищеня того ярма.

Нам казала російська демократія: „Ми брати, і в сучасній боротьбі ми разом пожнемо лаври: ви беріть все ключно до відокремленя, а ми візьмемо в свої руки владу, для диктатури пролетара".

Всі органи нашого інтензивного житя напружували силу до тої боротьби.

І ось, коли досягнено було того знищеня ладу „кулака", наші російські брати, в подяку і солідарність за все те, провокаційними шляхами обдурили свої темні маси, на які була їх підпора, і заручившись навіть кадетсько-чорносотенними підтримуванями, вчинили лямент на весь край про знищене нашого самовизначеня, яке й проявило ся в формі посилки на Україну всіх своїх сил, аби зломити наш новий лад.

Ріжними шляхами було вживано тої провокації: і тим, що нібито наш виконавчий парлямент — Центральна Рада — є буржуазний, і тим, що Центральна Рада є наймитом американських, французьких та англійських капіталістів, і тим, що нібито наш нарід буде щасливий під їх (петроградських комісарів) протекторатом. Все було вжито на те, аби підюдити московський пролетар проти нас, яко нації, та посіяти ворожнечу і нелад межи українським неорієнтуючим ся робітництвом.

Їх намір трохи здійснив ся: ті півміліонові сили мілітарні, зі всіми родами зброї, що були післані проти українського народу, зробили руїну в нашім краю, встановляючи свою диктатуру та „совітські" порядки. Очевидно, всі культурні здобутки, що були осягнені нашими виборцями Центр. Ради за 9 місяців, тепер стоять на мертвій точці, бо — мовляв — „Великая и недѣлимая Россія от Кавказа до Бѣлаго моря і от Камчатки до Карпат, с одним языком и порядками" є благо всіх народів... Старий клич царських катів, але під пролетарсько-московською диктатурою. Силою своєї зброї вони вже заляли майже всю Україну. Навіть Київ, після таких кровопроливів з боку українського народу і московського пролетара, також в їх руках. Скрізь енергічно, під погрозою кари смерти, провадить ся страшний режім давної пролетарської московської диктатури.

А скориставши ся зварйованими українськими, яснійше: „малоросійськими" одиницями, вони заявляють підло українському народови, що вони виявляють його волю.

Тому народови, якого представників і виборців від селянства і робітництва в особі Центральної Ради вони хотіли розігнати і яким оповіщено розстріл... І ніби для глуму над ними, разом з тою своєю волею, вони насьміхають ся над геніями нашого народу — Шевченком, Грушевським і иншими — викидаючи і розшматовуючи, де лиш побачать, навіть їх портрети...

Забороняють друкувати для народу газети, брошури, закриваючи їх на кождім числі... А в останних хвилях, аби цілком показати свою „добродітель" до самовизначеня нашого, вони навіть цілком заборонили всім друкарням (як от на Харківщині) під погрозою великої кари — друкувати щоб то не було по українськи...

Більшого вершка своєї „прихильности" до українського народу вони вже, певно, не можуть виявити... Але дивна річ. Сї зайшовші за хмари московські шовіністи, сї централісти цілком забувають, що наш нарід, наша ідея і потреби, не знищать ся ніякими штучними заходами. Ми пережили вже 250-літе нашого літературного сну небутя.

І в сучасну хвилю їх тимчасової влади ми лише дійсно скоштуємо останного смаку російського демократизму в образі пролетара. Се буде остання спроба нашого довіря до їх прихильности до нас. Се останний для нас крок якоїсь братськости. Ясно як божий день, що їх тенденція від царя до хлопа, се порабощене инших націй, лише в ріжних проявах.

І те все буде їх власною погибелию.

Наш нарід тепер, дивлячись на їх викрутаси, киває дивно головою, не маючи до них жаднісінького довіря. А коли прийде час, недалекий час, як ми за допомогою своїх закордонних братів Галичан, своїх бранців у чужих краях, чи навіть співчуваючих нашому нещастю чужинців, незабаром візьмемо знову правлїне над рідним краем у свої руки, то вже яканебудь надія на нашу солідарність до них буде марна.

Тому і кождий Українець, твердо віручи в недалеку добру будучність нашого краю, мусить упевнено і твердо памятати, що лише ми, ми без ніяких добродійств близших наших братів, досягнемо свого щастя і добробуту свого краю.

А віра в те є певна, як сьвітить сонце.

Ол. Досьвітний.

ХАРАКТЕР ПІСЛЯ ЯЗИКА.

Чи знаєте, що по язиці можна пізнати характер чоловіка?

— Певно! — кождий з вас скаже. — Та як не знати. От недалеко шукавши — баба Палажка. Та як зачне тріпати язиком, то не то характер, але найтемнійші закутки її душі можна пізнати.

Не те я думаю. Я думаю, нехай би хто приміром показав вам свій язик...

Ви готові тут перебити мені і скажете:

— Ну, ну, Палажка як зачне сварити ся, то і скривить ся і висолопить до вас свій язик на пядь. А верткий же їй вдав ся, як мечик при терлици.

Щодо сього то сперечати ся з вами не стану. І сам я знаю таких Палажок і може навіть на мене спробували вони свого язика. Та нехай таке й не пригадуєть ся...

Я хочу вам сказати, що деякі „язико-знавці" говорять про форму язика і після того вгадують характер Палажки... чи там людий. Отже послухайте.

Наука про те все називаєть ся глъосольоґія. І після сеї науки довгий язик вказує на отвертий, щирий характер.

Короткий язик означає чоловіка скритого і фальшивого.

Коли язик широкий, його властитель милосердний; як знов він вузкий, то його властитель є нетовариський, замкнений в собі.

Довгий, а широкий язик означає чоловіка несталого в поступованю; а вузкий знов чоловіка, який не конче любить бавити ся в правду і сентименти (почуваня).

Короткий, а широкий язик є безперечною ознакою брехуна і обмовника.

Шпічастий язик може бути ознакою чоловіка дуже спосібного.

Отже, як бачимо, то нова наука зовсім проста і користувати ся нею може кождий чоловік. В однім хиба є мала трудність, що годі знайти чоловіка, який би ні сіло ні пало хотів вам (або і ви йому) показати свій язик в цілій його величи.

Тут вже мусить кождий для себе вишукувати способи, якими би незамітно, без підозріня, міг відкрити тайни чужої вдачі.

ЩО ДОБРЕ, те само хвалить ся. Тому „Свобода" ніяк не може хвалити сама себе, бо декто сейчас подумав би: „Хвали мене роте, бо тя роздеру". Але найліпше сьвідоцтво „Свободі" дають її читачі. Хто раз почав передплачувати свою газету, той вже її не кидає.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

(Продовжене зі стор. 1-шої).

В РОСІЇ.

„Наша артилерія острілювала місто Ярослав (160 миль на північний схід від Москви) 19. липня о півночи. Наші війска обсадили північну часть міста і увільнили 30 членів місцевого савєта, яких підчас протиреволюційних заворушень увязнено. Неприятель робив заходи війти з нами в переговори.

„Лївий берег ріки Волги є зовсім очищений з протиреволюційних банд."

Кілька тисяч російських жовнірів утопило ся у Волзї.

ЛОНДОН, 25. липня. — Російська бездротна телеграма, яку одержано нинї, доносить:

„По облозї Ярослава большевицькими війсками і прогнаню протиреволюційних війск, які захопили були власть у свої руки і увязнили членів місцевого савєта, большевицька армія, вислана туди з Москви, здобула місто.

3.000 до 5.000 жовнірів з червоної сторожі хотїли виратувати ся, утікаючи через Волгу. Більша їх часть потонула. Місто потерпіло значне ушкодженє від бомбардованя. Сотки взято в полон. Зелїзниче полученє між Ярославом і Москвою привернено."

Бувший царевич, Алексїй Романов, помер.

АМСТЕРДАМ, 24. липня. — **Алексїй Романов, бувший наслїдник російського престола, помер з перестуди в кілька днів по розстріляню його батька, Николая, бувшого царя Росії,** як се доносить телеграма з Москви до часописи „Берлїнер Анцайґер".

Анґлїйський король зарядив жалобу по царевич.

ЛОНДОН, 24. липня. — Анґлїйський король, Ґеорґ, зарядив на анґлїйськім королївськім дворі чотиротижневу жалобу по бувшім цареви Росії, Николаю II.

Ломоносов за признанем савєтського правительства.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — **Проф. Ґеорґій В. Ломоносов, який був висланий до Злучених Держав на чолї окремої делеґації ще за часів правительства Керенського, візвав вчера ще раз американське правительство, щоби воно признало теперішне російське правительство савєтів.** Його заява звучить:

„Большевики і савєти не є тесаме. Коли Злучені Держави не признають савєтського правительства, то в сей спосіб причинять ся вони до скріпленя контролї большевиків".

БОЛЬШЕВИКИ ГРОЗЯТЬ АЛЇЯНТАМ ВІЙНОЮ.

Акцію алїянтів на мурманськім побережу вважають большевики на рівнї з виповідженем війни.

АМСТЕРДАМ, 25. липня. — **Російське большевицьке правительство,** як се доносить телеграма з Москви до берлїнської часописи „Льокаль Анцайґер", **вважає акцію, яку підняли держави алїянтів через висадженє своїх війск на мурманськім побережу, за ідентичну з виповідженем війни.**

Часопись додає, **що большевицьке правительство заявило, що відповідно до сього видасть і зарядженя.**

Угода мурманського савєта з алїянтами.

ЛОНДОН, 24. липня. — Російська бездротна телеграма подає зміст угоди, **заключеної між представниками Англії Злучених Держав, Франції і мурманського савєта, в цїли оборони мурманського краю проти держав нїмецької коалїції.**

Російські війска позістануть під командою ґенерала, назначеного спільною радою.

Три союзні держави зобовязують ся доставити російським війскам оруже і амуніцію та не вмішувати ся у внутрішні справи сього краю.

З огляду, що достава поживи з Росії є неможлива, три союзні держави зобовязують ся доставити поживу для цїлого населеня, а розділенє котрої буде поручене певним війскам російським.

Одинокою цїлию угоди є берегти цїлість мурманського краю в злуцї з великою Росією.

Угоду підписав мурманський савєт дня 17. липня по загальних зборах без найменьшого спротиву.

Ґен. Ґурко командантом війск алїянтів на мурманськім побережу.

ЛОНДОН, 23. липня. — Ґен. Ґурко обіймає команду над війсками алїянтів на мурманськім побережу (північно-західна часть фінського півострова), як се доносить телеграма з Амстердаму, покликуючи ся на достовірні жерела російські.

Ґен. Ґурко був свого часу головним командантом західної, а відтак північної російської армії до часу вибуху революції в Росії. Від часу революції попирав він все партії, противні большевикам.

НА МОРИ.

True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

ВЕЛИКИЙ ТРАНСПОРТОВИЙ КОРАБЕЛЬ „ЮСТІЦІЯ" ЗАТОПЛЕНИЙ.

Корабель числив поверх 32.000 тон і служив до перевозу американських війск.

ПРИСТАНЬ В ІРЛЯНДІЇ, 24. липня. — **Величезний транспортовий корабель „Юстіція", власність анґлїйської компанії „Вайт Стар Лайн", впав жертвою нїмецької підводної лодки.**

Панує переконанє, що жертв в людях не було. Корабель находив ся якраз в дорозї до Злучених Держав, висадивши недавно великий транспорт американського війска в Анґлії.

„Юстіція" була первісно голяндським кораблем і мала назву „Статендам". Коли Анґлїя перебрала голяндські кораблї, „Юстіція" находила ся в анґлїйськім корабельнім варштатї в Белфаст, будучи близкою до укінченя.

„Юстіція" числила 32.234 тон.

Боротьба тривала цїлу добу.

ЛОНДОН, 24. липня. — По 24-годинній боротьбі корабель-зеликан „Юстіція" потонув в суботу о год. 2-гій пополудни недалеко берегів Ірляндії.

Зі залоги корабля, яка числила 600 до 700 моряків, лише 10 було убитих. Між подорожними не було жертв. Около 400 моряків висїло в ірляндській пристани.

В нападї на корабель „Юстіція" брало участь три до вісім нїмецьких підводних лодок. Битва розпочала ся в пятницю о год. 3-тій пополудни і тривала без перестанку до суботи вполудне.

Корабель потонув в суботу пополудни, будучи влучений 9 торпедами.

Коли перша торпеда влучила корабель, торпедовцї, які супроводжали корабель, пустили ся за лодками в погоню, кидаючи у воду бомби.

Друга і трета торпеда були вистрілені о год. 5-тій пополудни. Обі торпеди не влучили корабель. В дві години пізнійше вистрілено четверту торпеду, яка експлодувала, не дійшовши до корабля, вона правдоподібно була влучена гарматним вистрілом з корабля.

Відтак до години 8-ої вечером було спокійно. О год. 8-ій побачено знова торпеду. З корабля віддано кілька стрілів в напрямі торпеди і звернено її з дороги так, що вона хибила цїль.

Більша часть залоги зістала перенесена в протягу ночи на инші корабель, які находили ся коло „Юстіції".

В суботу о год. 8-ій рано корабель находив ся в дорозї до пристани, коли шеста і сема торпеда перелетїла попри корабель, хибивши цїль. В дві години пізнійше осьма і девята торпеда вдарили у корабель, одна влучивши його в переднї, а друга в задну часть. Почім корабель почав потопати.

„Юстіція" була четвертим щодо величини кораблем в службі алїянтів.

„Юстіція", четвертий з ряду щодо величини корабель в службі алїянтів, відїхав з Ню Йорку 27. червня під командою капітана Гемблетона. Підчас сеї останної подорожи корабель мав на покладї 10.000 американських жовнірів і 15.000 тон набору, складаючого ся з оружа. Війско і набір були висаджені в місци призначеня і корабель находив ся знова в дорозї до Злучених Держав.

Алїянти мають ще у своїм посїданю отсї три більші кораблї: „Левіятан" (бувший нїмецький корабель „Фатерлянд"), „Аквітанія" (лінія „Кюнарда") і „Олімпік" (лінія „Вайт Стар").

Вартість корабля „Юстіція" оцінюють на 10 міліонів долярів.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Італійцї надіють ся нового наступу Австрійців.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Потерпівши невдачу у Франції через послїдне пораженє над Марною, Нїмцї розпічнуть небавом новий наступ проти Італії.

Тутешний італійський військовий аташе, ґен. Ґулїємотті, є тої гадки, що новий наступ є дуже правдоподібний. Після нього Нїмеччина буде старати ся в сей спосіб з одної сторони здержати висилку італійських війск до Франції, а з другої знова ослабити лихе вражінє, яке зробила послїдна невдача у Франції.

Ґенерал Ґулїємотті припускає, що новий наступ буде найправдоподібнійше переведений на ґірськім фронтї, бо на сїм фронтї Австрійцї підчас наступу через ріку Піяве були найменьше діткнені.

Нїмецькі війска на італійськім фронтї.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — **Центральні держави рішили перевести новий наступ при помочи австро-угорських і нїмецьких війск проти Італії,** як се доносить інформації, які одержав італійський головний штаб.

Урядова телеграма з Італії доносить нинї, **що нїмецькі війска, призначені до наступу проти Італії, прибули вже на боєвий фронт.**

Нїмецькі дивізії, як се подають близше одержані інформації, мають бути помішані з австрійськими і становити зовсім нову армію.

Жива перестрілка артилерії.

РИМ, 25. липня. — **„В ріжних місцях боєвого фронту наші батерії відповідали на сильне бомбардованє неприятеля, острілюючи його окопи і збірні місця за боєвою лінією",** як се доносить нинїшний італійський урядовий звіт.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Чехо-Словаки просять кораблї до перевезеня їх до Франції.

САН ФРАНЦІСКО, 24. липня. Капітан В. Гурбан заявив нинї, що чесько-словацька рада віднесеть ся з просьбою до президента Вілсона, щоби американське правительство достарчило кораблів до перевезеня 80.000 чесько-словацьких жовнірів з Владивостока до Франції.

Капітан Грубан виказав ся повновластию від чесько-словацьких війск в Росії яко спеціяльний післанець до президента Вілсона в цїли предложеня йому повисшої просьби.

„У Владивостоцї є 15.000 Чехо-Словаків, які чекають на кораблї", заявив капітан Гурбан. „Ми хочемо дістати ся до перших окопів і покарати вандалів, які піддержують полїтику Австрії. Ми не можемо боротися проти Австрії, бо ми зовсім без оружа. Але ми можемо дістати оруже в Америці і Франції, а тоді наша армія в силї 80.000 може віддати прислугу алїянтам і людскости".

Капітан Гурбан удасть ся из авдієнцію до президента Вілсона з проф. Масариком, президентом чесько-словацької народної ради, який перебуває під теперішну пору у Вашінґтонї.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Боротьба між православними.

Ми вже доносили в однім з попередних чисел „Свободи", що федеральні власти перевели щось в роді ревізії у православній катедрі в Ню Йорку і забрали два повних куфри ріжних документів.

Тепер довідуємо ся, що між православними починаєть ся завзята боротьба за власть. Як звісно архиепископ Евдокім Мещерський, опускаючи Злучені Держави, віддав церковну власть в руки епископа Александра Немоловського, який і доси є головою православної церкви. Недавно тому в Пітсбурґу відбула ся конвенція православного духовенства, яка згодила ся, аби епископ Александер був головою православної церкви в північній Америці. Та не всі згодили ся на епископа Александра. І власне ті, що не годили ся на нього на пітсбурській конвенції, ті починають тепер проти нього боротьбу. Провідником боротьби є православний сьвященик Володимир В. Александров, який закидає Немоловському реакційність. Він каже, що епископ Немоловський перебрав церковну власть з рук того, який був назначений царем. Часи тепер змінили ся, тому треба пристосувати ся до духа часу і дати народови право вибрати собі настоятеля своєї церкви. Сьвященик Александров пропонує скликати як найскорше православний собор і на нім вибрати голову православної церкви.

о. Р. Залітач виграв справу.

Підчас маніфестації в День Независимости в ріжних місцевостях трафлялись Українцям ріжні пригоди. То кацапи донесли на поліцію, що Українці несуть „австрійський" прапор, і поліція казала Українцям звинути і сховати сей прапор, хоч він був український, а не австрійський. В инших знова місцевостях лучалось, що Москалі хотіли, аби маширували в поході разом з ними, бо, мовляв, між Москалями і Українцями нема найменьшої ріжниці. Та в Гартфорд, Конн., лучило ся це инакше. Там є дві українські парохії: одна ґрецько-католицька під проводом о. Романа Залітача, а друга презбитеріянська під проводом пріхера Галенди. — Яко релігійні касти, находять ся вони у вічній незгоді. І підчас маніфестації в День Независимости ся незгода виявила ся в тім, що презбитеріянський сьвященик зробив донос на католицького; справа опинила ся в суді. В понеділок, 8-го липня відбула ся розправа. Прічер Галенда зізнав, що отець Залітач в парку скакав, свистав, кричав, в долоні бив, одним словом — зробив із сьвященика комедіянта. Судія вислухав терпеливо все те і сказав, що о. Залітача звільняє від вини і кари.

Четверта позичка свободи.

Кампанія за четвертою позичкою свободи, яка буде виносити 6.000,000.000 долярів, розпічнеть ся в суботу, 28. вересня, а скінчить ся в суботу 19. жовтня 1918 р.

Военно-щадничі марки.

Продажа военно-щадничих марок росте незвичайно вгору, про що сьвідчить факт, що до 24. липня 1918 року продано їх за 447,820.970 долярів.

Проти засуду Мунея.

Екзекутивний комітет „Сентрал Федерейтед Юнії" в Ню Йорку оповістив, що на його адресу наспіли десятки телеґрам з цілого сьвіта, в яких протестуєть ся проти засуду Томи Мунея, робітника із Сан Франціско. Всі орґанізації домагають ся поновної розправи для нього. — 28-го липня в Карнеґі сали в Ню Йорку відбудеть ся велике віче, яке вишле делеґацію до президента Вілсона з просьбою, щоби він і конґрес вплинули на ґубернатора Каліфорнії, аби сей зарядив поновну розправу.

Перша кляса буде покликана в сім році.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кождий мущина, належачий до першої військової кляси, чи то після першої чи другої реґістрації, і є здібний до військової служби, буде покликаний до війска ще в сім році.

Демократичний кандидат на нюйорського ґубернатора.

Неофіціяльний зїзд делеґатів демократичної партії нюйорського стейту заявив ся за Альфредом Смітом яко кандидатом на ґубернатора нюйорського стейту. Сміт є тепер предсідателем міської ради в Ню Йорку. — Імя Віліяма Рандольф Герста, видавця кількох великих американських ґазет, не було навіть згадане, хоч всі сподівають ся, що Герст буде кандидувати на власну руку. Проти Герста в партії є велика опозиція, а навіть инший демократичний лідер, Віліям Чорч Осборн, каже, що коли Герст буде кандидувати, то він, Осборн, буде кандидувати проти Герста. — На активного ґубернатора виставлено кандидатуру Г. Вокера, посадника Бінґгемптону.

Теодор Розевелт, бувший президент Злучених Держав, заявив, що не буде кандидувати на ґубернатора нюйорського стейту.

Арешт бувшого австрійського консуля.

В Манчестер, Ню Гемпшир, заарештовано бувшого австро-угорського і німецького консуля в Бостоні, який заступав інтереси сих держав у стейтах: Массачусетс, Мейн, Ню Гемпшир, і Род Айленд. Його арештовано за се, що він яко ворожий чужинець вийшов на заборонену територію.

Кардинал Ґіббонс, архиепископ в Балтимор, Мериленд, скінчив передвчера 84-тий рік життя.

Минувшого четверга рано в Шікаго згорів Форест парк; шкода виносить около 250.000 долярів.

Міністерство почт обчислило, що один літак, який возить почту між Вашінгтоном і Ню Йорком, коштує 50 центів на годину.

Американський Червоний Хрест дав 500.000 долярів швайцарському Червоному Хрестови, щоби сей скріпив свою боротьбу з еспанською інфлюенцією.

Прожив 100 літ; був 13 разів жонатий.

В Маріон, Ілл., помер „вуйко" Іван Домпсей, який прожив 100 літ і чотири дні. У своїм житю „вуйко Іван" був 13 разів жонатий і лише в двох случаях жінка відумерла йому, а в девятьох случаях взяв розвід. Його перша жінка була дівчиною, а всі прочі вдовами. З першою жінкою він жив лише кілька місяців і вона померла; з другою сталось тесаме. З третою, четвертою, пятою, шестою, семою, осьмою, девятою, десятою і одинайцятою жив лише по кілька місяців і розійшов ся. З дванайцятою жив кілька літ і мав з нею двоє дітий, які ще жиють. Тому вісім літ він найшов собі ще досить молоденьку вдовичку і оженив ся з нею. До останної хвилі був здоровим, та звалили його старі літа.

Годований дротом і ложками...

У стейтовім шпитали для божевільних в Лоренс, Канзас, умер один пацієнт, в жолудку котрого лікарі знайшли 16 кусників поломаних ложок і 161 кусників дроту...

Жінка є приятелем...

„Хто є твоїм найблизшим кревним?" — спитав лікар молодого мущину, який ставав перед військовою комісією у Сіетл, Ваш.

„Моя мама — відповів молодець. — Її імя Марта".

„Але ти кажеш, що ти жонатий" — говорив лікар.

„Так, я жонатий" — сказав молодий рекрут.

„Отже, не є жінка твоїм найблизшим кревним?" — питав дальше лікар.

„Хто би її уважав за се? Я уважаю жінку за приятеля" — казав жонатий чоловік.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Оскаржене проти канадійського епископа відкинено.

Дня 15-го липня відбуло ся перше переслухане справи канадійського ґрецько-католицького епископа, Кир Никити Будки, арештованого підчас місії в Гафорд, Саскачеван. Дозвіл на арештоване епископа вибрав якийсь Юрко Воробець, закидаючи епископови нельояльність супроти канадійських публичних інституцій. Та суд оскаржене відкинув.

Страйк листоношів в Канаді.

Листоноші в Торонто і Вініпеґу, в Канаді, вийшли на страйк, домагаючись підвишки платні з 1.200 на 1.400 долярів річно. Тепер почта в тих містах не доручує жадних листів, крім поручених (реґістрованих).

Швеції грозить голод.

Від якогось часу в Швеції даєть ся відчувати великий брак поживи. Всі поживні артикули є дуже дорогі. Так приміром кварта бараболь коштує у Стокгольмі $1.20. Фунт гербати коштує $21.00, і то годі дістати. Тузин яєць коштує $1.20. Не біда в тім, що велика дорожня, а біда в тім, що не можна нічо дістати.

Німецький парлямент підвисшує платню своїм членам.

Посли німецького парляменту ухвалили собі підвишку платні з 3.000 марок на 5.000 марок річно. Рівночасно ухвалили, що посол, який не явить ся на засіданю парляменту, має заплатити 30 марок кари. Доси кара виносила 20 марок.

В Румунії і Бесарабії введено григоріянський календар.

Королівський син помер як звичайний робітник.

В Броквіл, Онтаріо, Канада, помер на сухоти Карло Сетевайо, син колишнього короля Сетевао в Цулю, Африка. Карло був звичайним робітником в копальни угля.

ВСЯЧИНА.

Австралія виплачує тепер 35,000.000 долярів річно всяких пенсій.

Перша женщина посол в центральній Европі.

Пані Вікова-Кунетічка, Чешка, належить до того рода, що є вона першою женщиною-послом в центральній Европі. При виборах 6-го січня 1918 року її вибрано за посла до чеського сойму. Та австрійське правительство уневажнило вибір, кажучи, що в Австрії нема закона, який дозволяв би женщині бути послом.

Чому кревні не повинні женитись разом.

Лучаєть ся часто, що молодець і дівчина, які є собі близькими кревними, полюблять дуже одно друге і раді би пожениться, та або родичі, або закон, або навіть звичай на се не позволяє. Такий случай трафляєть ся тепер в Ню Йорку, де молодець залюбив ся зі своєю сестрінкою і питає одну женщину, редакторку ґазети, чи не можна би йому вженити ся з тою сестрінкою. „Я — каже він — дуже люблю свою сестрінку і вірю, що вона любить мене. Ми деколи говоримо про женитьбу, але деякі кажуть, що ми є заблизько споріднені. Се мене не смутить, лише вона не є здецидована. Скажіть мені, що я маю робити в сім случаю?" — „Обговоріть сю справу з лікарем — каже редакторка ґазети. — Звичайно водить ся, що діти близько спорідненої і дуже залюбленої пари є хоровиті, слабі і нездібні до житя. Тому приміром нюйорський стейт забороняє на супруже близьких кревних".

АФОРИЗМИ.

Коли адвокат твого противника хоче погодити ся, то значить, що твоя справа стоїть добре.

Деякі замужні женщини є так добрі, що позволять своїм мужам носити при собі якусь часть зароблених ними гроший.

Женщина зробить за любов то, що мущина за гроші.

Ніодин мущина не здивував ще женщини, коли сказав їй, що любить її.